

Velikonoce

*Překlad tohoto textu máme i ve znakovém jazyce, máte-li o video zájem, napište na e-mail
simovalucie89@gmail.com*

Velikonoce jsou nejvýznamnějším křesťanským svátkem, oslavou zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Také jsou Velikonoce obdobím lidových tradic spojených s vítáním jara.

Velikonoce jsou pohyblivý svátek, to znamená, že datum se každý rok mění. Velikonoční pondělí je vždy první pondělí po prvním jarním úplňku po rovnodennosti, což bývá mezi 22. březnem až 25. dubnem.

Svatý týden

Svatý týden neboli Pašijový týden je významné období křesťanského roku, ve kterém si křesťané připomínají poslední týden Ježíšova pozemského života, jeho smrt na kříži a vzkříšení.

Svatý týden začíná Květnou nedělí a končí Velikonocemi (nedělí Vzkříšení).

Každý den ve Svatém týdnu má své jméno a k tomu se pojí některé zvyky.

Mezi tradiční zvyky spojené se Svatým týdnem také patří „odlet zvonů do Říma“. Na Zelený čtvrtek se naposledy rozezní zvonů a varhany, které umlknou až do noci ze soboty na neděli. To znamená, že kostely vůbec nezvoní.

Místo zvonů se používají dřevěné řehačky a klapače (s tímto zvykem se lze setkat zejména v oblastech se silnými folklórními tradicemi, např. na Slovácku, Valašsku, Chodsku či na Šumavě).

Tradiční názvy jednotlivých dní

- Květná neděle
- Modré (žluté) pondělí
- Šedivé úterý
- Škaredá středa (nebo také Sazometná, Smetná)
- Zelený čtvrtek
- Velký pátek

-Bílá sobota

-Boží hod Velikonoční (neděle)

Zvyklosti spojené s jednotlivými dny

° Škaredá středa nebo také sazometná středa:

-jmenuje se podle toho, že se tento den vymetaly komíny.

-podle lidové pověry se v tento den lidé neměli mračit, aby se nemračili všechny středy v dalším roce

° Zelený čtvrtek

-podle pověry se v tento den jedla zelená strava (špenát, zelí atd.), aby byl člověk celý rok zdravý

-o Zeleném čtvrtku se naposledy rozeznívají kostelní zvony a „odlétají do Říma“

° Velký pátek

-den Kristova ukřižování

-v lidových pověrách je tento den spojován s magickými silami

-v tento den se nemělo nic půjčovat, protože půjčená věc by mohla být očarovaná

-také se nesmělo hýbat se zemí (rýt, kopat, okopávat) ani prát prádlo, protože by bylo namáčené do Kristovy krve

° Bílá sobota

-den ve znamení hudby a lidových tradic

- čas na pečení velikonočních beránků a mazanců

Velikonoční symboly

° Velikonoční beránek (v křesťanství je beránek Boží jedním ze symbolů Ježíše Krista, neboť obrazně podle křesťanské víry on je beránek, obětovaný za spásu světa)

° Kříž (nejdůležitější z křesťanských symbolů, protože Kristus byl odsouzen k smrti ukřižováním)

° Vajíčko (symbol nového života)

° Kočičky (větvičky vrby jívy s částečně rozvitými pupeny – květy)

° Zajíček

Velikonoční tradice

° Malovaná velikonoční vajíčka

° Řehtání – od čtvrtka do soboty chodili po vsi chlápci školou povinní a nahrazovali zvony, které odletěly do Říma

° V Česku je tradicí hodování a pomlázka

-na Velikonoční pondělí ráno muži a chlápci chodí po domácnostech svých známých a šlehají ženy a dívky ručně vyrobenou pomlázkou z vrbového proutí

-pomlázka je spletena až z dvaceti čtyř proutků a je obvykle od půl do dvou metrů dlouhá a ozdobená pletenou rukojetí a barevnými stužkami

-podle tradice muži při hodování pronášejí koledy - nejznámější velikonoční koledou je tato krátká říkanka: „*Hody, hody doprovody, dejte vejce malovaný, nedáte-li malovaný, dejte aspoň bílý, slepička vám snese jiný...*”

-vyšpaná žena dává muži barevné vajíčko jako symbol jejích díků a prominutí

-pověst praví, že dívky mají být na Velikonoce vyšlehány, aby zůstaly celý rok zdravé a uchovaly si plodnost